

מישפט האחרון שאמר וויליאם רובינזון, היה: "איני מוכן להיות מיספר שניים". אחרי שאמר זאת, קפץ מן הקומה ה-16 של בית-המגורים בו גרה בתו, מדלן, עם בעלה הארכיטקט אלי ליפסקי. איש לא פיענח עדינה את משפט עות הפסוק, והכל סברו כי התכוון לומר שאינו מוכן להיות מיספר שניים בעסקיו, שהוא עתיד לאבד את השליטה עליהם. אולם בבנק רובינזון בבאול הובן הפסוק מייד. הכוונה, לדברי מנהלי הבנק, היא כי רובינזון לא היה מוכן להיות השני אחרי רוזנבוים. טיבור רוזנבוים עצמו, כאשר שמע על האסון הנורא שפקד את ידידו ורשפתו בעבר הרחוק, נזף בעצמו על שהיו לו, לפני כמה שבועות, טענות נגד "רובי", על שסירב לעזור בגיוס הערבות הכספית שנדרשה לחילוץ של רוזנבוים עצמו מן המעצר. עתה הבין גם הוא, כאחרים, את פשר התנהגותו המוזרה של רובי בהודשם האחרונים.

גורל הנכסים

השאלה המעניינת יותר מכל, את ישראלים, היא מה יהיה גורל ניכסי מישפחת רובינזון בישראל. הנכס העיקרי שלהן הם מיפעלי הבירה הכוללים מיפעל בבתים ומיפעל חדיש במיגדל-העמק. לרובינזון היו כל השנים 50% ממניות המיפעלים, והשאר בידי קבוצה גדולה של בעלי-מניות, שרוכזה בידי יהודה בר-נחן, מראשי התעשיינים. לפני שנה וחצי קנה רובינזון את המחצית השנייה ב-1.5 מיליון דולר, והוא מחזיק עתה ב-98% מן המניות.

הן רשומות: 50% על שם חברה ב-בעלות, בשם כרמל טראסט, ועוד 48% על שמו אישית. הכסף לקניית המחצית ניתן לו כהלוואה מבנק קונטיננטאל (לשעבר



אן רובינזון (באמצע) בוכה על קבר בעלה שהתאבד. מדוע?

בינתיים גילו את המתרחש רואי-החשבון של הבנק. רואי-החשבון בשווייץ נאמנים לא לבעלי-המניות, כי אם לוועד-הבנקים העליונה, ומדווחים לה. רואי-החשבון גילו כי ניתנו הלוואות ללא בטחונות מספיקים וכן כי ניתנו הלוואות בחתימתו של מייקל, שלא היתה לו כל סמכות לחתום. הם דיווחו על כך לוועד-הבנקים לפני כשלושה חודשים, וזו הודיעה לבעלי-המניות של הבנק כי פתחה בחקירה. רובינזון נשבר לחלוטין. בנו האהוב מייקל הסתבך. הבנק מילא, אבל יש סכנה כי בנו יואשם בפלילים.

הוא בא עם אשתו אן ארצה, התגורר ב-מלון הקאונטר-קלאב השקט (תמיד הת' אסן במלון דן). מייקל נשאר עם אשתו ירדנה (בת לבית כהן, מישפחה ענייה ו-מרובת-ילדים מדרום תל-אביב, שאותה נשא מייקל לאחר שהכירה עת ביקר אצל חבר עיתונאי במערכת הארץ, בו עבדה ירדנה במרכזיית הטלפון).

רובינזון המתין בישראל להודעה אם הצליחו הנסיונות לשכנע את השווייצים לתת לו ארכה לגיוס הכסף החסר, ולא לפתוח בחקירה פלילית. להתאבדותו של רובינזון גרמה הודעה משווייץ, כי התשובה שלילית. השווייצים לא היו מוכנים לשום פשרה. הוא נסע לבית בתו האהובה, לראותה פעם אחרונה, וקפץ אל המוות. מנוי וגמור עם מייקל לא לברוח מאחרי-יית למעשה, והוא מתייצב בשווייץ להגן על שם המישפחה, אם לא יקבל בית-המישפט את טענותיו, כי רומה על-ידי בורגר, והוא יצטרך לשבת בכלא — יישב.

ב-1957 קנה את המחצית מיפעלי הבירה ב-180 אלף דולר, יחד עם יחזקאל דגן, שהיה במישלחת-הקניית של השילומים. אחר קנה רובינזון את חלקו של דגן, ו-משך השנים קנה ומכר את תעשיות ה-טכסטיל של גימי לוי בנצרת ובית-שאן, הקים את מיפעלי זניט, הקים מיפעל ל-מיצנים בירושלים, ועוד.

כאשר קנה רובינזון את הבנק בבאול, נתנו לבנו מייקל כשי. כמנהל מינה ארנסט בורגר, שעבד קודם בבנק של חוזה קליין, בורגר ניראה כבעל-ניסיון, וכמי שמסוגל להביא לקוחות לבנק המישפחה, שעבד עם כמה עשרות איש בלבד. הון הבנק היה 12 מיליון פרנקים, ומהווה לא עבר את 35-מיליון פרנקים. רובינזון היה גאה ביותר בבנו הבנקאי, איפשר לו לנהל את הבנק כרצונו.

בורגר החל מביא לבנק לקוחות שסיבכו אותו בהשקעות ספקולטיביות. הוא הוליד שולל את מייקל, שהיה חבר מועצת-המנהלים אך לא מנהל, ולפי החוק בשווייץ אסור לו לחתום בשם הבנק אלא באישור מועצת-המנהלים. כדי להציל את ההשקעות שהשקיע הבנק בהוראות בורגר וב-הסכמת מייקל, שקיווה לרווחים גדולים, נאלץ מייקל להוציא עוד כספים מן הבנק למימון ההשקעות, כדי להרוויח זמן. כך הצטברו ההשקעות הללו לסכום-עתק של יותר מ-10 מיליון דולר.

לפני כשנה חש רובינזון במתרחש. ניסה למכור את הבנק, ולשווא. הוא לווה את ארבעת מיליוני הדולר מקליין ועוד מיליון מבנק לאומי, כדי להציל את בנו, אולם עדיין חסרו חמישה מיליון דולר.

בנו, ואת בתו מדלן, אהבת-טירוף. בתו הונכה בקיבוץ השומר-הצעיר שריד, ורובי אהב לספר כיצד היתה מפגינה באחד-במאי וצועקת נגד הקפיטליסטים. אחד הסיפורים האהובים עליו היה כאשר התוכה פעם עם בתו-החברתה בקיבוץ שריד, על סוציאליזם, וחברי הקיבוץ ניסו

מיסתרי בנק רובינזון

לשכנעו בצדקת ההלאמה של הרכוש. רובי השיב להם כי גם הוא סוציאליסט ובעד הלאמה, אבל שיתחילו את המהפכה ה-סוציאליסטית עם סולל בונה וכור, ורק אחר-כך יגשו אליו. מדלן, טיפוס סוער ובעל קסם אישי רב, גרמה לאב דאגות רבות בהייה התוססים. כאשר נוכח כי מצ'אה את השלווה עם בעלה אלי ליפסקי, לא היה אדם מאושר ממנו.

התחלה

בקיוסק

אהם לאחרונה החלה מדלן סובלת מ-מחלה קשה, והדבר שבר את רוחו של רובי, דומה כי ביחסו למייקל ביקש לפצות אותו על האהבה שחסר כאשר הירבה האב בנסיעות כרחבי העולם, ו-כמעט לא נמצא בביתו בו-זמנה. רובינזון, ממוצא רומני, שגדל בנעוריו בשכונת-העוני של לונדון, עלה ארצה בשנות ה-שלושים, עם רעייתו אן, והחל עוסק במיס'חר. במהרה פתח קיוסק בשדרות רוטשילד, לו קרא חמוץ-חמתק, והחל מארגן את בעד-ליי-הקיוסקים באירגון.

המשבר של שנות השלושים כמעט ש-הביאו לחברות במיפלגה הקומוניסטית, ו-הוא אהב לספר כיצד הפגין עם הקומוניסטים ברחובות ואיך שיכנעו צבי לבון לעזר בו. רובי החל עוסק במיסחר במכוניות, ותוך זמן קצר עבר לעזור לחברי ההגנה בהברחת של נשק ואנשים ממצרים. מייד בתום מלחמת-העולם השנייה עבר לשווייץ, וכאשר הגיעו לשם שליחי הרכש, פינחס ספיר-קולובסקי וצבי דינשטיין, הם ראו בו כחובת טיבעית.

רובי נהג לספר רבות כיצד היו הוא ו-ספיר נוסעים שעות ועוברים גבולות בין-אירופה, בהפגשם מקורות לנשק. הוא שלה לארץ מיפעל לייצור אבק-שריפה וסוגי נשק שונים, ואחר מכר ציגורות לחברת מקורות, שאותה גיהל ספיר.



בנק רובינזון כך נראה הרחוב בבאול, שבו נמצא בית בנק רובינזון. ברקע נראית הקתדרלה המפורסמת של באול. הרחוב מלא בנקים מישפחתיים, ומול בנק רובינזון נמצא בנק התירוש. הבנק עצמו (מסומן בחץ שחור בתמונה בצד שמאל), הוא יותר דירה מישפחתית בת שלוש קומות, מאשר בנק.